

ny. (Operett- Színházban.) Anyi ötlet és e, mint egy meséje anyyira is alig telik an fölösleges, felvonás vék tehetségük darabot. El- tude jelenség nos játékkész- primadonnává zar tempera- s levegőt ho- a mama sze- st nyújtott és tt. Kis Manyi s kibontako- közlül Iház varázsoltak a volt és régi lte. Hoyko a en derekasan

Napibérlet 6. sz. por Lili. Tárny. 29.] áth-lány [Napi- menyasszony. forozat 31.] ózsi, mint ven- áth-lány [Bér- ényei apasztalt, lá- écsi operett- s bécsi társu- s hétfőn este vendégjátéku- ési görli Bécs- más darabot odern színpa- tott, hogy a revük nélkül. em a táncok, vessé és foly- vüket. Rean- an azokban a adnak és így városi attrak- Kolozsvárott. át játszik, a zporusz part- engedik... vüjét. Mind- sulat és a 12 et váltani a bérletszünet-

y óriási ko- darab vonzó líai a közön- tban tartják. minden este

akkal. Szom- kkal játszik Tárnyval a

vigjátékának ozsváry Ró- ray Ferenc

nap délután.ínház vasár- a Hamburgi ldikó, Ré- ey játszik a

ok az t. Ferd. No 8. elényi - ucca)

Cenzurat: Suci.

Szerkesztőség, kiadó hivatal és nyomda: Kolozsvár, St. Baron utca 10. (Brassai-utca) 10. Telefon: Szerk. és kiadóhivatal 9-77. s. N. Sz. --- 2-28. Egyes szám ára pályaszívon és vidéken 5 lej, Bukarestben is 5 lej.

UJ KELET

SZÓVADÓ POLITIKAI NAPILAP

1927 szeptember 24 Szombat

X évfolyam * 218 szám

5687 Elul 27

ELOFIZETESI ARAK	
Romániában	
Egész évre	1150
Félévre	600
Negyedévre	320
Egy hónapra	110
Csehszlovákiában	
Egy hónapra	Ck 40.-
Egyes szám	3.-

Az állam ezer kisebbségi iskolája...

Angheliescu közoktatásügyi miniszter eddig nem is igen igyekezett véka alá rejteni, hogy szisztematikus hadjáratot folytat a kisebbségi iskolák ellen. Legújabbán azonban a „hajthatatlan” Angheliescu is jónak látta, hogy külföldi használatra Janusz arcot öltjön és míg Bukarestben jobbkézével megüzeni a hurkot a kisebbségi iskolák nyaka körül, Párisban balkezével nyilatkozatot ad, hogy a kisebbségi iskolák valóságos paradicsomi állapotban leledzenek.

— Ezer kisebbségi iskolát tart fenn Romániában az állam — mondja Angheliescu a párisi „Excelsior”-nak adott nyilatkozatában.

De a párisi optimista nyilatkozattal egyidejűleg bukaresti tudósítónktól azt a hírt kaptuk, hogy a Consiliul permanent adhat olyan véleményt, amilyent épen akar, a közoktatásügyi miniszter egyetlen kisebbségi iskolának sem ad nyilvánossági jogot. Nos, ez a két tény egymás mellé állítva nem fedi épen egymást, ami egyébként nem is csoda, hiszen minden éremnek két oldala van, jelen esetben egy párisi és egy bukaresti oldala. Nekünk, sajnos, az érem bukaresti oldala az irányadó és így kénytelenek vagyunk megállapítani, hogy a párisi nyilatkozat a valóságos helyzet erősen görbe tükörképe.

Nem is szólva arról, hogy az „ezer kisebbségi iskola” túlságosan fantasztikusan hangzik, azok az iskolák, amelyekre a közoktatásügyi miniszter gondol, nem is kisebbségi iskolák. Romániában valóban van vagy ötszáz kisebbségi nyelvű állami iskola, ezeknek is kilencvenkilenc percentje elemi iskola. A kisebbségi nyelvű állami iskolákat csak enyhe túlzással lehet kisebbségi iskoláknak nevezni.

A tényleges kisebbségi iskolákat azonban nemcsak, hogy nem az állam tartja el, de azok „entartásához egyetlen banival sem járul hozzá, plott ha megadná az államsegélyt, csak egy és éjt juttatná vissza a kisebbségek részére ama összegnek, amit a kisebbségek adóba befizetnek. Az államsegélynek azonban minden párisi nyilatkozat ellenére nyoma sincs. Választások előtt fel szokták ugyan mutatni, mint valami oltári szentséget, a választások után azonban nem akad senki sem, aki kiutalja, vagy pláne kifizesse az összeget.

Az új költségvetés még teljesen embrionális állapotban van. Az egyetlen adat, ami a kérvényekben lévő költségvetésből kiszivárgott, az, hogy a kisebbségi iskolák államsegélye semmitre sem lesz előirányozva a büdzsében. Ez a lóság és az, hogy a kisebbségi iskolák hiába kik a legnagyobb erőfeszítéseket, hiába tel- kik a magánoktatásról szóló törvényben elő- szesz feltételeket, képtelenek nyilvánossági ooz jutni.

A törvény értelmében az iskolák nyilván- joga fölött a Consiliul permanent disz- valóságban azonban ennek a bizott- amely nem politikai, csak adminisztratív -csupán formális véleményezési joga- gso fokoz az inspektorok kezében van- lók nyilvánossági jogának sorsa. Az- orokot pedig a közoktatásügyi miniszter nyesen instruálja és irányítja.

Amikor a nyilvánossági jogért folyamodó iskolák helyzetét megvizsgálni kizárja a közok- tatásügyi minisztérium valamelyik inspektora, nem a párisi nyilatkozat, hanem a bukaresti utasítás irányítja útját. És a legtöbb esetben még a kiszállítás előtt meg van pecsételve az iskola sorsa és az inspektor előre tudja melyik iskolánál, milyen pontot kell kifogásolni, hogy nyilvánossági jogától el lehessen tüni.

Államsegély és nyilvánossági jog hiányában sorra sorvadnak el kisebbségi iskoláink és ebl en a helyzetben valóban szatirának tűnik Angheliescu miniszternek párisi nyilatkozata. Nem is kívánjuk a közoktatásügyi minisztertől, hogy

ezer kisebbségi iskolát tartson fenn, adja csak meg az államsegélyt és a nyilvánossági jogot és nem lesz olyan polgára az országnak, aki nem lenne majd megelégedve a közoktatásügyi rezsimmel.

Magyarországnak nincs eszköze arra, hogy Romániát az optánspörben felmerült viszály ügyében Hága elé kényszerítse

Apponyi Albert nyilatkozata a világsajtó képviselői előtt

(Genf, szeptember 23. Az Uj Kelet tudósítójától.) Gróf Apponyi Albert, Magyarország népszövetségi delegátusa Budapestre való elutazása előtt fogadta a külföldi sajtó mintegy hatvan tudósítóját. A „Journal de Geneve” szerint Apponyi az újságírók előtt hangzottatta, hogy az optánsperben a magyar kormány nem hártja el a kérdés újra való megvizsgálását és jogi elveinek feladása nélkül hajlandó mérlegelni azokat az eszközöket, melyek az ügy megoldására alkalmasak.

sérelni az engesztelődést — mondotta Apponyi — de a Népszövetség magasabb érdekében szükségesnek tartja a jogi tekintély elismerését.

— A „Tribune Geneve” szerint Apponyi elismerte, hogy Magyarországnak semmi módja nincs arra kényszeríteni Romániát, hogy az optánsperben felmerült viszályt a hágai döntőbíró elé terjessze. Apponyi hangsúlyozta, hogy a Népszövetség tanácsának van olyan eszköze, amellyel a zsákutcából kikerülni lehet, még pedig úgy, ha a tanács jogával élve, maga kéri a hágai törvényszék tanácsadói véleményét.

Voinescu Romulus szigurancavezérigazgató nyugdíjaztatását kérte, de a kormány egy évvel meghosszabbította szolgálatát

Bucuresti-Bukaresti, szeptember 23. A „Lupta” szerint Voinescu Romulus szigurancavezérigazgató betöltötte a korhatárt és ezért nyugalomba kívánt vonulni. A kormány azonban a tisztviselői pragmatika nyújtotta joggal élve egy évvel meghosszabbította szolgálatát. A lap hozzát teszi, hogy kormánykörök szerint az állambiztonsági hivatal vezetésében Voinescu utódja Stan Emanoil, a jelenlegi aligazgató, vagy Olarasu lesz.

Egy genfi albán lap szerint Olaszország Jugoszlávia felosztására készül

Az olasz-albán szerződés nyugtalanító pontjai. Leleplezés, vagy politikai manőver?

(Genf, szeptember 23. Az Uj Kelet tudósítójától.) A Genfben megjelenő „Livia Lompetare” című emigráns albán nacionalista lap hallatlan nagy szenzációval szolgál olvasóinak, mely, ha teljesen fedi a tényeket: teljes mértékben alkalmas arra, hogy Európa figyelmé kettőzötten forduljon a fascista Olaszország s az olasz imperiáizmus járszalagján járó Albánia felé. A lap teljes terjedelmében közli az általa hitelesnek mondott olasz—albán szerződés szövegét, mely félreérthetetlen célzást tesz Olaszország ama szándékára,

szövetség által lefektetett elvekkel. Az albán lap által közölt olasz—albán szerződés szövege egyébként a következő:

hogy Jugoszláviát fel akarja darabolni s az új állam testéről leválasztandó területeket az olasz fascista imperiá- lizmus járma alá akarja hajtani.

Kétségtelen, hogy amennyiben az olasz— albán szerződés alatt közölt szövege megfelel a valóságnak, úgy egész Európának oka van fokozott figyelemmel és nyugtalansággal fordulni Olaszország, illetőleg Albánia felé, ahonnan a közeljövő új háborújának tüze loboghat fel.

1. Az olasz kormány védelmébe veszi Albániát szomszédainak esetleges támadása ellen és kötelezi magát arra is, hogy szükség esetén fegyveresen is segítségére siet az albán köztársaságnak.

2. Olasz-jugoszláv háboru esetén Albánia fegyveres erejének parancsnokságát az olasz vezérkar veszi át.

3. Az albán kormány az olasz kormány- nak kilencvenöt évre haszonbérbe adja Va'ona városát és ennek környékét.

4. Jugoszlávia felosztása esetén Dibra és Djakova területe Albániát illeti.

5. Az olasz kormány kötelezi magát Achmed Zogu elnökségének bizosítására.

6. Az olasz kormány magára vállalja a bankok és kereskedelmi vállalatok támogatá- sát, valamint kötelezi magát, hogy Porto Romanoban, három kilométernyire Durazzától, repülőteret rendez be.

7. Az olasz kormány pénzügyi segítséget fog nyújtani Albánia konszolidálásához.

Az idézett albán lap leleplezését természetesen a legnagyobb fenntartással kell közölni, legalább is addig, míg olasz és albán körök nem nyilatkoznak abban a tekintetben, hogy a szerződés szövege hiteles-e. Amennyiben a szö- veg hiteles lenne, úgy bizonyos, hogy

Jugoszlávia nem fogja tétlenül nézni az ellene szőtt összeesküvést és a Népszövetség színe elé fogja terjeszteni az olasz—albán szerződést,

A fenti szerződés szövege az egész világ- sajtóban óriási visszhangot keltett és külpoliti- kai körök idegesen várják az olasz vezető állam- férfiak nyilatkozatát az irányban, hogy a szer- ződés szövege fedi-e a valóságot, vagy c upán a genfi emigráns albán lap politikai manőve- rének tekinthető-e?

mely a legszögesebb ellentétben áll a Népszövetség által lefektetett elvekkel.

Egy tizenhatéves bécsi fiu és egy tizennégyéves bécsi leány meggyilkolták csecsemőjüket

A bécsi esküdszék felmentette őket a gyermekgyilkosság vádjá alól

(Bécs, szeptember 23. Az Uj Kelet tudósítójától.) Megrendítő gyilkosság kiskoru vádlottai állottak tegnap a bécsi esküdszék előtt: Zednik József 16 éves fiu és Scohura Franciska 14 éves leánya. A két fiatal gyerek azzal a váddal állott a bíróság előtt, hogy gyermekkori szerelmükből származó csecsemőjüket, szüleiktől való félelmükben megölték egy semmeringi penzióban, ahová szüleik haragja e'öl, menekültek. Amikor gyermekük megszületett, a kiskoru apa újságpapírba csomagolta a csecsemőt és a tetőzet csatornáján rejtette el. E tett után ö

maguk is öngyilkosok akartak lenni, ami azonban nem volt bátorságuk.

Az esküdszék előtt a két fiatal zavartan tett beismerő vallomást. A szék hosszas vallatás után tanácskozással vissza és több órán át tartott megbeszélés után hozta meg a verdiktjét, mely mindkét vádlottat felmentette a vád és következményei alól. A bíróság mindössze Zednik Józsefet ítélte el 24 órai elzárásra, azonban nem gyermekgyilkosság címén, hanem tiltott fegyverviselés miatt.

Anghelescu egyetlen új kisebbségi iskolának sem ad nyilvánossági jogot

A Consiliul Permanent működésének csak formális jelentősége van

(Bucuresti-Bukarest, szeptember 23. Az Uj Kelet tudósítójától.) A Consiliul Permanent a közoktatásügyi minisztériumban most már negyedik napja állandóan ülészik, hogy a nyár alatt hatalmasan felszaporodott munkát elintézzék. Mint ismeretes, a tanács előtt fekszenek és elintézésre várnak a felekezeti iskolák nyilvánossági joga iránti kérései. Ma újra felkerestük a közoktatásügyi minisztériumban a Consiliul Permanent irodájában Margineanu igazgatót, hogy tőle kérjünk felvilágosítást, hogy ez a tanács az elmúlt napokban milyen iskolák nyilvánossági jogaiban hozott döntést.

A tökéletes titok jegyében

Margineanu a Consiliul Permanent tanácsstermében tart hivatalt, a sarokban van az íróasztala és a szoba közepén egy hatalmas zöld posztóval leborított asztal áll. Az asztalon egy hatalmas köteg, sárga karton dossziékban iratok. Amíg várunk, hogy ránk kerüljön a sor, alkalmunk van a dossziékon levő írást elolvasni. A dossziék az egyes iskolák kéréseit tartalmazza, a nyilvánossági jog ügyében, minden dossziében ott van az inspektor jelentése, az egyik dossziéből kilátszik egy fénykép csücske, az illető iskola fényképfelvételeket csatolt, hogy meggyőzze a minisztériumot arról, hogy az iskola megfelel az előírásoknak.

Most ránk kerül a sor és Margineanu igazgató hozzánk fordul, végighallgatja a kérésünket, és aztán a következőket mondja:

— Nagyon sajnálom, de utasításom van, hogy ne adjak semmiféle felvilágosítást a kisebbségi iskolák nyilvánossági jog ügyében, nagyon sajnálom, de azt sem mondhatom meg, hogy milyen iskolák ügyeivel foglalkozott idáig a minisztérium. Egyedül Nae Dumitrescu adhat felvilágosítást.

Egy perc múlva már Nae Dumitrescu vezérigazgató szobájában vagyunk.

Nae Dumitrescu ráteszi a kezét az asztalán fekvő öt darab sárga karton dossziéra és a következőket mondja:

— Látják kérem, ezek azok az okmányok, melyeket már elintézt a Consiliul Permanent, azonban nagyon sajnálom, semmiféle felvilágosítást nem adhatok mindaddig, míg a miniszter ur nem mondja ki a végső szót.

— De azt csak megmondhatja vezérigazgató ur, hogy milyen ügyekről van szó, mely iskolák kérésével foglalkoztak idáig?

Felvilágosítás helyett anekdóta

Nem mondhatom meg, tudja — szól és kedélyesen mosolyogni kezd — nem akarok úgy járni, mint Tache Jonescu, amikor miniszterelnök volt.

Rin-Tin-Tin az Opera Mozgóban
ma este 7 és 9 órákor

II. oszt. hasábos 4 m³, tüzelésre kitűnően alkalmas. Háhozszállítva.

1 öl tüzifa 950 L.

II. oszt. búkk és tölgy felaprítva, házhozszállítva 100 kg-nként 79 lei. — I. oszt. búkk hasáb és bántottifa ugy aprított, mint öles tételekben a legolcsóbb na d áru. — Előre megrendelendő Krausz Viktor, Str. Chinteu 1-3. Telef. 423

Mottó:

Zongoravétel
bízalom dolga

Legnagyobb garancia erre az 58 év óta
fennálló

Triska I. cég

Kitűnő hírneve, mint egyetlen és legnagyobb szaküzlet Erdélyben. — Förster világmarka vezérképviselete. — Zongorák kaphatók hosszabb részletfizetési feltétel mellett is. Cluj, Str. Saguna 14. Telefonszám 4-19.

Iskolaév

kezdetére

gyermekének szövetet és vásznat kitűnő minőségekben legolcsóbban

Heller & Molnár

divat-nagyáruházában

Cluj (Kolozsvár), Calea Reg. Ferdinand 15. szerezen be.

Sötétkék gyapju cheviot szövet leány iskolaruhára .. 170

140 cm. széles, erős gyapju-szövet fiuruhára 25

140 cm. széles gyapjuszövet fiu és leánykabátokra ..

Mosott I-a fehérnemű vászon Ágynemű vászon, bőrerős ..

I-a alsólepedővázson, 145 cm. széles

Duplaszéles fekete cloth, egyköténye nek, minden minőségben..... L. 90-tól

Iskoláknak, intézeteknek mintázott árajánlatot szívesen küldünk.

Vidéki rendeléseket utánvéttel azonnal szállítunk.

ü
Huszezer

Páris, sága a latin színes lát. Ez a tulaj van meg a ciában, an tiszteli a követelését niség pedig szikus kite nepet akar Páris.

Ezen a helye volt endeje an első csapat hogy a szö kat a bába amerikai p manista es propogand amerikai le a legbátra voltak a sz jának. El aki a légio ségét a tis eszméi haj sok száze nyugszik E

Akik é hazjukba szeiemet, a asztotta Szövetségét kongresszus nagyvárosá forduló kö kongresszus színhelyén, a francia a tervet, m látott benn nek magas gazda meg Több mint partjain, h kongresszus

Heteket méltó fogad sem lehet amelyet Pá tereivel, ut Páris külön j.ül nna Crez Amer fiainak egj mére, de készséggel területek u és falvak te rel s a h divattá vál rikai polgár falu „keresz hogy az eg gén. A szö házak és g fel az am amelyeknek ial jobb, m

Páris t kaiaknak, szívekben. vendégek e Páris zászló tek hatalm az amerikai varra felke francia köz zászlóerdő zésnél hata pületeket cégek és versenyzte

A hálás Páris ünnepli az amerikai légiót

Huszezer amerikai légionárius vonult el az Arc de Triomphe alatt. Villanytengerben égtek a párisi utcák

Páris, szeptember 23. Velezületett sajátossága a latin fajtának, hogy fölöttébb kedveli a színes látványosságokat és vidám ünnepeket. Ez a tulajdonság különösen nagymértékben van meg a faj legnemesebb bajtásában, a franciában, amely még ma is eleven valóságként tiszteli a római plebs „panem et circenses” követelését. A francia szellem és francia egyéniség pedig Párisban találja meg a maga klasszikus kitejézési formáját. Aki tehát igazi ünnepet akar látni, nézze meg, hogyan ünnepel Páris.

Ezen a héten Páris sorozatos ünnepek színhelye volt. Szeptember 19-ikén mult tiz esztendeje annak, hogy az amerikai önkéntes légió első csapata partraszállott Franciaországban, hogy a szövetségesek oldalán belevessék magukat a háború véres forgatagába. Sok százezer amerikai polgár lépett be akkor a wilsoni humanista eszmék és a nagystilű francia és angol propaganda mámorító hatására az önkéntes amerikai légiókba, amelyek a háború alkonyán a legbátrabb és legfegyelmesebb csapatai voltak a szövetségesek már-már ingadozó frontjának. Eltekintve a nagyszámu kalandortól, aki a légióba lépett, a légionáriusok óriási többségét a tiszta idealizmus és az emberiség nagy eszméi hajtották az európai vérművek felé. A sok százezer közül ma már sok tízezer ott nyugszik Északfranciaország csöndes temetőjében.

A jubileumi kongresszus

Akik életben maradtak, azok visszatértek hazájukba s hogy me érezzék azt a bajtársi szeretetet, amely az ágyuk tüzeiben egybehangsította őket, megalakították a Légionáriusok Szövetségét, amely a háború óta minden évben kongresszusra gyűlt össze Amerika valamelyik nagyvárosában. Most aztán, hogy a tizedik évforduló következett, elhatározták, hogy ezévi kongresszusukat egykori harcaik és szenvedéseik színhelyén, Franciaországban fogják megtartani. A francia kormány lelkes örömmel karolta fel a tervet, mert érthető módon alkalmas eszközt látott benne a francia hazafias lelkesedés tüzeinek magasrasztására is. Páris, mint vendéglátó gazda meghívta a légiót. És a légió eljött. Több mint 30 ezer ember ült hajóra az újvilág partjain, hogy jelen lehessen a légió jubileumi kongresszusán.

Páris készülődik

Heteken át készülődött Páris az amerikaiak méltó fogadtatására és ünneplésére. Elképzelni sem lehet alkalmasabb keretet ünneplésre, mint amelyet Páris nyújthat utólréhetetlen szépségű tereivel, utáival és bulvájaival. Ez alkalommal Páris különösképen ki akart tenni magát, jeleül annak a hálának, amelyet minden francia érez Amerika iránt. Mert Amerika nemcsak fiainak egjavát küldte el a francia haza védelmére, de a háború után ugyanilyen áldozatkészséggel szívetét részt venni az elpusztított területek újjáépítésében. A lerombolt városok és falvak tekintélyes részét amerikaiak építették fel s a háború után első években valóságos divattá vált odaát, hogy egy-egy gazdag amerikai polgár vállalta valamely lerombolt francia falu „keresztapaságát”, ami alatt azt kell érteni, hogy az egész falut ő építette fel saját költségén. A szociális intézmények egész sorát, kórházakat és gyermekmenhelyeket építették fel az amerikaiak az elpusztított területeken, amelyeknek szociálhigiéniai felszerelése ma sokkal jobb, mint a háború előtt volt.

Zászlóerdő a párisi uccán

Páris tehát meg akarta mutatni az amerikaiaknak, milyen elevenen él a hála a francia szívekben. Azon a napon, amikor az amerikai vendégek első csoportja francia földre lépett, Páris zászlódszibe öltözött. A házakat, az üzleteket hatalmas kirakatait valóságos elborították az amerikai és francia zászlók, minden lámpavarrára felkerült a jellegzetes zászlókoszorú, a francia köztársaság címerével. Egész Páris egy zászlóerdő volt. Minden jelentősebb utkeresztesznél hatalmas diadalkapukat ácsoltak s a közpületeket gazdagon feldíszítették. A nagy cégek és áruházak, a bankok és szállodák versenyeztek egymással, hogy melyik fog színe-

sebb és káprázatosabb köntösbe öltözni az ünnepi napon. Azon az utvonalon, amelyen az amerikai légió diszfelvonulása volt tervezve, tehát körülbelül nyolckilométernyi hosszúságban, egy megszakítás nélküli villamoslámpa-girlandot szereltek fel az utvonalon mindkét oldalán.

Megérkeznek az amerikaiak

Közben megérkeztek az első amerikaiak. Csupa jókedvű férfi és nő, akik most örvendeni és vigadni jöttek át az óvilágba, ahol tíz évvel ezelőtt annyit szenvedtek. Sok közülük már bizony öreg fiú, őszülő hajú, vagy tarkoponyájú, aki már akkor sem volt fiatal, amikor beállott a légió önkéntesének. Most elhozták magukkal feleségüket, gyermeküket, sőt unokájukat is (mert soknak már ilyen is van), hogy együtt örvendjenek velük. Mindegyiknek fején ott van a jellegzetes légionárius sapka. A párisi nép lépten-nyomon megéljenzi és ünnepli őket, az emberek egymásra mosolyognak és mint rég nem látott ismerősök üdvözlik egymást. A zsúfolt kávéházakban felállnak az emberek, ha egy légionárius belép és mindenki helyet kínálja.

Tüntetésről félnek

A Trokadéro mellett hatalmas barakkot építettek, itt van a légió irodája. Óriási apparátus dolgozik itt, mert nem kis feladat még ebben a nagy metropolisban is 30 ezer embert elszállásolni és megfelelő ellátásról gondoskodni. Ez az iroda készíti elő a kongresszusi ünnepek szeptember 23-án és itt szolgálatot látják ki a kongresszusra szóló belépési igazolványokat. Csak nagyon korlátolt számban és szigorú ellenőrzés után adnak ki belépőjegyeket, mert az augusztusi kommunista-ünnepségek miatt rendezvénytől tartanak. A sajtóval szemben azonban rendkívül előzékenyek. Nemcsak belépőjegyet kapom meg azonnal, de ellátnak mindenféle tudnivalóval is.

A Trokadéroban

Hétfőn reggel kilenc órakor volt a légió kongresszusának ünnepélyes megnyitó ülése. A Trokadéro gigantikus méretű termét választották ki erre a célra, mely azonban tulontul szűknek bizonyult, mert még a légionáriusoknak is csak egy kis részét tudta magába foglalni. A teremben a légió tagjai államok szerint helyezkedtek el és kis táblák jelezték, hogy az illető csoport az Egyesült-Államok melyik országát képviseli. Az erkélyek első sorát a fényképezők és mozioperatőrök százaai leplek el. A színpadot hatalmas reflektorok világították meg.

Kilenc órakor bevonult a Trokadéro köztársasági elnöke a légió parancsnokságának és a francia kormány tagjainak élén. Egetverő hurrázás fogadja az érkezőket. A mozioperatőrök lázasan dolgoznak. Doumergue helyet foglal, tőle jobbra Savage, a légió „national Commander”-je, balra Pershing generális ül. Ezután következnek Foch marsall, Sarrou belügyminiszter, Marin nyugdíjügyi miniszter, Doumer, a szenátus elnöke és a katonai és polgári előkelőségek egész sora.

Savage parancsnok a szónoki emelvényhez lép s fakalapácsával háromszor az asztalra üt és bejelenti, hogy a francia köztársaság elnöke üdvözölni óhajtja a kongresszust. Halálos csönd támad a teremben, csak a mozgépek halk berregése hallatszik.

Az egyetlen incidens

Ebben a várakozásteljes percben történt az egyetlen incidens, amely azonban korántsem volt olyan súlyos természetű, amint azt a külföldi lapok feltüntették. Az elsőemeleti erkélyen, közvetlenül az újságírók számára fentartott helyek mellett, egy alacsonytermetű, végonydongájú fiatalember felállott és a nagy csöndben háromszor elkiáltotta magát:

— Eljen Sacco és Vanzetti!

A közönség először nem tudta miről van szó, majd elementáris erővel tört ki a felháborodás, az emberek felállottak helyükről és látni akarták, ki a merész rendező. A fiatalember ekkor azonban már nem volt a teremben. Mihelyt elvégezte kötelességét, önként nyújtotta karát az odasiető gárdistáknak, hogy kivezessék a teremből. Egy párisi anarchista volt, a Sacco és Vanzetti-bizottság titkára, aki légió-sapkát

tett a fejére és így jutott be a terembe.

A továbbiakban programszerűen folyt le az ünnepélyes megnyitó ülése. Elhangzottak Marin miniszter puffogó frázisai, Pershing generális kedves, katonás szavai, Savage kommander megható visszaemlékezései és a többi végeláthatatlan üdvözlés, amellyel a kongresszust elhangozták.

A Trocadéro előtt, kint a Marsmezőn ezrével állottak az emberek, akiknek óriási rádiótölcsérek továbbították a teremben elhangzó beszédeket. Még az Eiffel-torony tővénel is hallani lehetett a rádiók ércos krakogását.

A nagy parádé

Az igazi ünnep hétfőn délután volt, amikor a légió diszfelvonulását rendezte Páris uccáin keresztül. A Place du Lenától indult ki a grandiózus méretű felvonulás és a Wilson Avenueen keresztül az Arc de Triompheon a Champs Elyseesen, a Concorde-téren és a Rue de Rivolin át a párisi városháza elé vonult. Több mint három óra hosszat tartott a felvonulás, amelyet még a nagy cécókhöz szokott Páris sem látott.

A köztársasági gárda lovas csapata nyitotta meg a menetet, amely után a légió csapatai államok szerint tagozódva vonultak fel. Káprázatosan festői látványt nyújtott ez a felvonulás. Az Uniónak mind a negyvennyolc állama képviselve volt, mind a negyvennyolc állam elküldte annak idején a maga fiait az európai harcterekre. Egyes csapatok a régi amerikai szabadságharcok uniformisát öltötték magukra. Egyesek eredeti népviseletükben vonultak fel, egyesek a tábori egyenruhát vették magukra és nagyon sokan civilruhában voltak, csupán a légionárius sapka volt a fejükön. Huszonegy amerikai fuvós zenekar vett részt a menetben. Feltűnő volt a nők nagy részvétele a felvonulásban. Ezek a nők szintén részt vettek a háborúban, mint a légiók segédcapatai. Amerikai nők ápolták az amerikai sebesülteket és köztudomású, hogy ezek a nők igen gyakran a férfiakon is túltettek hősiességben és önfeláldozásban.

A hős Iova-i nők

De vonult fel a menetben egy másik női csapat is, amely nem csupán frontmögötti szolgálatot teljesített, hanem a lövészárkokban, mint frontkatonák küzdötték végig a háborút. Ezek a hős Iova-i nők a menetben külön csoportot alkottak és nadrággal, tábori egyenruhában vonultak fel, fegyverrel a vállukon. A párisiak valóságos hisztérikus óvációkban részesítették őket.

Sorban jöttek ezután Kanada barnaruhás legényei, Florida sárga uniformisba öltözött önkéntesei, Arizona poétikus fehér palástba burkolt légionáriusai, Montana cow-boy csapata, Kalifornia furulyás gárdája, Illinois fekete, Canzas kék egyenruhás osztagai. Minden faj és minden nemzetiség képviselve volt ebben a felvonulásban. Kanadai franciák, montani spanyolok, arizonai indiánok, marilandi négerok, floridai csehek, newyorki németek és mexikói négerok. A legimpozánsabb csoportot Newyork állam légiói alkották, amelyeknek élén egy fehérlepletes nő, a washingtoni szabadságszobrot szimbolizálta. Megkapó látvány volt Massachusetts államnak női csapata. Csupa sudár, szőke, kékszemű nő, sárga hajtókás kék palástban.

Piros az ég Páris fölött

A Concorde-téren felállított díszsátrak előtt, ahol a politikai és katonai előkelőségek foglaltak helyet, a csapatok mély zászlóhajtással mentek el. Délután kettőkor masírozott el az első csapat a Concorde-téren és hat órakor az utolsó. Három óráig tartott a felvonulás, amelyben több, mint 20 ezer amerikai vett részt. Az utvonalak két oldalán, amelyeken a csapatok elvonultak, a párisi polgárok százezrei foglaltak helyet, akik rekedtté és beteggé ordították magukat a lelkesedéstől. Senki sem mozdult el a helyéről, míg csak az utolsó csapat el nem vonult.

Este hét órakor kigyultak a villanylámpák és Páris a szó szoros értelmében lángtengerben úszott. A nagy bouvárdok két oldalán, mint végeláthatatlan tűzgyökök hullámszórtak a villamos girlandok, az Eiffel torony égő lángoszlop volt és Páris fölött az ég biborpirban égett. Bár zuhogott az eső, az uccákon életveszélyes volt a tolongás, a Concorde-téren esernyők alatt táncolt a nép és Páris a késő hajnali órákig ünnepelte.

Mert ünnepelni csak Páris tud.

Marton Ernő

Véres verekedéssé fajult küzdelem után a nagy vérvesztéséget szenvedett Dempsey fölött Tunney aratott győzelmet

Százhatvanezer ember nézte végig a mérkőzést. Dempsey menedzsere megtámadta a döntést

Chicago, szeptember 23. A világszenzáció középpontjába került Dempsey-Tunney boxmérkőzés a nehézsúlyi világbajnokságért, a tizedik forduló után Tunney pontarányos győzelmével végződött. Az első két fordulóban Tunney hatalmas ütésekért mért Dempsey fejére, a harmadikban Dempsey óvalatti ütést produkált. Miután azonban Tunney nem kifogásolta Dempsey fogását, a mérkőzést tovább folytatták. A döntetlenül maradt negyedik forduló után az ötödikben Dempsey kétszer altesten vágta Tunneyt, de a mérkőzést ezuttal sem szakították félbe, miután Tunney nem kifogásolta Dempsey eljárását.

Dempsey mindenáron közelharcot akart provokálni, azonban Tunney hatalmas állítással kiszabadította magát Dempsey kezeiből és ismét fölénybe került. A legizgalmasabb forduló a hetedik volt, amelyben Tunney hevesen támadott, azonban Dempsey erősen állkapcsos ütötte Tunneyt, úgy, hogy az megtántorodott.

A bíró izgatottan szemlélte a mérkőzést, hangosan számlálta a másodperceket. Tunney

lassan felemelkedik, a nyolcadik fordulónál azonban Dempsey veszi át ismét a vezetést. Tunney ügyesen védekezik, majd hatalmasat üt Dempsey fejére, míg Dempsey hátbavágja Tunneyt. Tunney azonban most sem tántorodik meg, hanem összeszedve minden erejét, irtózatot üt Dempsey fejére, aki leesik, majd újra felemelkedik. A kilencedik fordulóban Dempsey arcát is előnti a vér, percről-percre gyöngül. Tunney rendkívül erős arcütése annyira érezteti hatását, hogy a tizedik menetben Dempsey végleg elgyengül, egyszer sem támad. Erre a bíró kihirdeti az eredményt, amely szerint Tunney a győztes.

A közönség viharosan ünnepli Tunneyt. A mérkőzést 160 ezer ember nézte végig, a rendet 800 rendőr és 400 század katona, valamint Chicago egész tűzoltósága tartotta fenn.

A szegényebb osztályok, akik inkább Dempsey győzelmére fogadtak, minden pénzüket elvesztették. A „Chicago Herald“ szerint Dempsey menedzsere elégedetlen a bíró működésével és az illinoisi boxszövetséggnél az eredmény felülgesztését fogja kérni.

Két évi fogházra ítélték, mert forró zsirral kiegette férje szemét

Családi tragédia a kolozsvári törvényszék előtt

(Cluj-Kolozsvár, szeptember 23. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári törvényszék második szekciója előtt ma egy szomorú kettős tragédia filmje pergett le újra.

A vádlott Szabó Julia összetörténül a vádlottak padján, szeméi nyugtalanul forognak közbe, kezeivel idegesen gesztikulál és azt a benyomást kelti, mintha ki akarná vetni magát az ablakon.

Az asszonyt egykori férje, Csiszér Lajos negyvenöt éves nyugdíjazott vasuti tisztviselő vádolja, aki már négy év óta nem él együtt feleségével.

Csiszér Lajos világtalan szemével szánalmasan ül a bíróság előtt, kezeivel homlokát törülgeti és göresösen kapaszkodik édesanyjának ruháiba. Csititgatja az öregasszonyt, aki magából kikelve, éles szavakat intéz menyébe és amikor a vádlott vagy a leánya megvádolják valamivel, panaszosan felzokog.

Egy fazék forró zsír

A bíróság súlyos testi sértés miatt emel vádat Szabó Julia ellen, aki 1922 december 26-án, karácsony másodnapján egy fazék forró zsirt öntött férje arcába, aki ennek következtében megvakult.

Még 1918-ban Csiszér, a sértett fél, válópert indított a nálánál tíz évvel idősebb felesége ellen, a válópert azonban elveszítette és így kénytelen volt a házastársi köteleket fentartani Szabó Juliával. Házáséletük valóságos pokol volt. Szabó Julia rájött, hogy férje megcsalja és egy alkalommal, amidőn féltékenységi jelenetből kifolyólag a veszekedés nagyon elfajult a házastársak között, Csiszér fölkapott egy széket és azt teljes erővel felesége fejéhez vágta. Az öregasszonynak az agya sérült meg és az elmegyógyintézetben csak nyolchavi kezelés után sikerült egészségét részben visszanyerni.

A mai tárgyaláson Kovács vasutas a védelem tanuja elmondja, hogy Csiszér megtiltotta neki, hogy a házába belépjen. Ebből a vallomásból a védelem azt a konkluziót vonja le, hogy Csiszér el

akarta titkolni a külvilág előtt azt, hogy a feleséget állandóan kinozza.

A végzetes tragédia

A végzetes szerencsétlenség 1922-ben karácsony másodnapján történt, amikor a védelem szerint Csiszér 12 órai dőzsölés után hazatérve, kést ragadott fel és a következő szavakkal támadt rá a feleségére: „Felvetted-e a halálinget, mert most leszámolok veled.“ Szabó Julia, aki tüzhely mellett állott, ijedségében felkapta a tüzhelyen lévő forró zsiros fazekat és tartalmát férje arcába öntötte. A borzalmas jelenet alkalmával senki nem volt jelen.

Csiszér a kolozsvári klinikára került, ahol megoperálták, de ennek ellenére is elvesztette szemvilágát. A körülmények arra kényszerítették a két házastársat, hogy újra egy fedél alatt éljenek. A vek ember vallomása szerint felesége borzasztó mostohán bánt vele, kinozta, verte és éhezettette s ez volt az oka annak, hogy édesanyjához visszaköltözött.

Ezután Szabó Julia leányát hallgatja ki a bíróság, aki elmondja, hogy édesanyjának élete Csiszér mellett valóságos pokol volt.

Két évi fogház

A perbeszéd után a bíróság ítélethozatalra vonul vissza és néhány perc múlva Litamayer elnök kihirdeti az ítéletet, mely szerint:

Csiszérné Szabó Juliát a törvény, az enyhítő körülményeket figyelembe véve, kétévi fogházzal sújtja.

A vádlott könyözve hallgatja végig az ítéletet, amelyet megfellebbez. Az ügyész a súlyos ítéletet figyelembe véve, a vádlott letartóztatásának kimondását kéri, amit a bíróság rövid megbeszélés után ki is mond.

A vádlott kétségbeesve könyörgött, hogy ne vessék börtönbe, amíg felebbezése nem intéződik el, a törvény szava ellenben elhagzott és Szabó Julia két fegyveres börtönőr között, megtörtén, zokogva indult el a börtön felé. (h. e.)

Világmarkás zongorák
engros árban részletre is, — 5 évi jótállással
Sternberg -- Oradea
Regele Ferdinand 14.

Meférkezett a friss bánáti
ollu és pihe
a „RECORD“ paplan áruházba, Strada Vlahuța (Bólyai-u.) — Ugyanott paplan, matrac és fehérenemű kapható.

Csak a Diamantstein női konfekció üzletében, Cluj, Calea Reg. Ferd. 25. (Főpostával szemben) lehet beszerezni a legújabb őszi és téli **női modell kabátokat**

Ma szombaton, premier az Opera-Mozgóban.

Rin-Tin-Tin

a híres dresszírozott kutyával „A nagy hó hőse“ című kalandos film kerül bemutatásra Szombaton este 7 és fél 10 órakor. Vasárnap d. e. 11 és d. u. 3, 5 és 7 órakor

Butor vásárlás bizalom dolga!

Ha jó butort akar venni, ne sajnálja az utat

Tg.-Mureș Marosvásárhelyre és tekintse meg

Székely és Réti

Erdélyrészi Butorgyár Rt. hatalmas raktárait. —

Bösendorfer, Stingl, Wirth, Hoffman zongora és pianinó gyárak képviselője.

Hitelképes egyéneknek kedvező fizetési feltételek

Téli tűzifa

szükségletünket szervezzük be idejében a

„Calcit“

rt.-nál Cluj, Strada Gen. Dragalina 9. Tel. 11-06.

Házhoz szállítva:

I-a bükkhasáb tűzifa ölenként . . . L.	1400
I-a bükkhasáb aprítva 1000 kg. . . L.	900
I-a hántott tölgy „ 1000 „ . . L.	1000
I-a bükk és tölgy „ 1000 „ . . L.	800

Tisztviselők és munkásoknak kollektív alapon fizetési kedvezmény

Figyel

A leg

IRÓK ÉS IRÁSOK

Lawrence egy tüneményes katonai kariér
Irta Wolfgang Weisl

A napokban megjelent egy elkésett háborus mű egy ember tollából, aki megérdemli, hogy ma is fölfigyeljenek rá és háborus cselekedeteire. A könyv szerzője egy fiatal angol archeologus. T. E. Lawrence, aki a világháboruban Arábiában kibontotta a fölkelés zászlaját és erről az elfelejtett darab történelemről könyvet írt e címen: „Fölkelés Arábia sivatagjaiban“. A könyvből látjuk, mint lángolt föl a lázadás parázsa, akárcsak egy nagy pusztai tűz és mint esett össze hamuvá, mint égő papirossárkány, amit gyermekek eresztenek föl.

1916 októberétől 1918 októberéig zajlott le a sivatag forradalma. Tudni kell, hogy Lawrence neve köré gazdagabb és virágzóbb legendakoszoru szövődött, mint az „Emden kapitányé“ és mint a „Csingtau reptülője“ köré. Számítalan cikk, vastag kötetek jelentek meg „Arábia koronázatlan királyáról“, aki két év alatt hadnagyból ezredessé lépett elő, aki néhányszor arab beduint győzelmes hadsereggel egyesített és aki alig harmincéves korában e hadsereg élén bevonult Damaszkuszba.

De még nagyobbra nőtt a „költő és archeológus katoná“, amikor megtudták róla, hogy a háboru végén lemondott minden kitüntetéséről, amellyel a győztes Anglia jutalmazni akarta. Beszéli, hogy amikor György király egy audiencián személyesen akarta átnyújtani neki a Viktoria-keresztet, minden angol katonatiszt leghőbb vágyát, egyszerűen elhárította magától a kitüntetést és a tábornoki tisztséget sem akarta elfogadni. Kijelentette, hogy nem is annyira Anglia érdekében, mint inkább az arabok kedvéért viselt háborút, hogy felszabadítsa Damaszkuszt a török iga alól.

Am a világtörténelem kegyetlen és nem ismeri a romantikát. Lawrence álmai gyorsan szertefoszlottak. Emir Teszalt, akit Lawrence egy nagy arab állam élén szeretett volna látni Damaszkusz székhelyével, elűzték, Huszein király elvesztette Hedzsaszt, Emir Abdallah leszorult a Jordántól keletre fekvő földsávra — Lawrence pedig elkeseredetten tért vissza Londonba, néhány cikket írt a „Timesba“ és most egy könyvet jelentetett meg. Egyébként pedig az egykori Lawrence ezredes ma az angol repülő hadtestnél teljesít szolgálatot — hadnagyi minőségben. Az ő élete hasonlatos a történelmihez, amit könyvében közöl velünk: rakéta, amely sistergőn és világitóan felszáll, egy pillanatig szabadon az égek felé tör, aztán eltűnik, elmúlik...

A könyvben elmondja, hogy amikor rábukkant az arab hadseregre, aki akkor Irak mostani királyának Feizal emir vezetése alatt Medina előtt táborozott, egy alig három ezer legényből álló csapatot talált négy üteggel. Az emberek kedvetlenek, leverték voltak, a környék arabjai átpartoltak a törökökhöz, Feizal emir maga testileg össze volt törve és remény és kétségbeesés között ingadozott. Lawrence hitt az arab mozgalom győzelmében, de Egyiptom angol tisztjei meg voltak győződve az araboknak a harcra való hasznavehetetlenségéről. Az arabok legzsirosabb korszaka volt ez a háboru. Huszein angol pénzen nemcsak a harcosokat hízalt, hanem családjaikat is. Egy tevé után havi négy fontot kaptak. És megtörtént, hogy egy törzs unalmában, úgy ahogy volt, otthagya táborhelyét és hazament szabadságra.

Csoda-e, ha az angolok nem viseltettek különös bizalommal e hadsereg iránt? Lawrence erre elhatározta, hogy saját parancsnokságát blöffölni fogja. Elbírtette velük, hogy az arabokkal együtt lehet harcolni a törökök ellen, az arabokkal pedig elhittette azt, hogy az angolok mindenben segítségükre lesznek. Így indította meg a fölkelést. Az ő egyéni bátorsága és idealizmusa többet használt hosszú évek arab intrikáinál.

Az európaiság Énekek Énekeként hangzik a könyvnek az a része, amelyben Lawrence elmondja: hogyan küzdött az arabok bizalmatlansága ellen, mint futottak szíjjel harcosai az első vereség nyomán és hogyan tudta őket arannyal és ígéretekkel megint harci formációjává egyesíteni. És ebben mu-

tatkozik az angolok bölcös háborus politikája. Eltérően a németektől, ők az egyszerű hadnagynak szabadkezet adtak egy hadsereg megszervezésére és milliókat bízták rá, hogy pénzelje az arabokat és rántsa Ibn Saud szultánt a háboruba. Legjobb katonái — írja Lawrence — egy Auda nevű rablóvezér emberei voltak és azok a bűnözők, akiket a törökök üldöztek. 1917 júliusában jelentős harci

sikerek után Kairóba tért vissza. Itt Allenby tábornoknak jelentést tett és kérte, hogy engedje a törökök ellen felvonulni a Holttenger keleti részén és Berseba környékén. A generális néhány vezérkari tiszttel adott melléje, páncélautókat és egyiptomi munkászászlóaljakat. De ez már nem tartozik az arab felkelés történetéhez, amivel Lawrence beírta nevét a világtörténelembe.

Eftimiunak nem volt megbízatása az erdélyi szinikerületek beosztására?

(Bucuresti-Bukarest, szeptember 23. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az erdélyi színházak környékén megint a legteljesebb fejtelenség uralkodik. Tavaly ilyenkor már minden színházigazgatónak megvolt a társulata és elkészülhetett az évadra és ezidén dacára annak, hogy benne vagyunk az ugynevezett színházi évben, a színházigazgatók a koncesszióval a zsebükben még mindig tanácstalanul tárgyalnak, még mindig nem tudják, hogy mely városok tartoznak a szinikerületekbe.

Ma felkerestük J. Dumitriut, a kultuszminisztérium vezérigazgatóját, aki a színházi ügyosztályt vezeti és a következő érdekes felvilágosításokat adta:

— Az igazat megvallva, én nem tudom mi történt odaát Erdélyben. Mi itt azt csináltuk, hogy a huszonégy jelentkező színházigazgató közül, kiválasztottuk a megfelelő hat színházigazgatót és azokra átadtuk az értesítésünket, hogy amennyiben a feltételeinknek megfelelnek, hajlandók vagyunk e színházi szezonra koncessziót adni. Mik voltak ezek a feltételek? Először is százezer lej kellett deponálniuk a Casa de Depuneriben és be kellett volna mutatniok egy szerződést valamelyik erdélyi várossal a színház bérletére vonatkozólag. És már most mi történt? Idáig egyedül Janovics Jenő mutatta be a szerződését Kolozsvárral és természetesen át is adtuk neki a végleges koncessziót.

Azonban mit csinálnak a többi színházigazgatók? Miért nem jönnek ide hozzánk és miért nem mutatják be a szerződéseiket a városi színházaknak? Nem értem...

— De mi ugy tudjuk vezérigazgató ur, hogy Eftimiu Kolozsváron csinált valami színházkerületi beosztást és ő intézi ezeket a dolgokat.

— Erről én nem tudok semmit...
— Vezérigazgató ur, ha holnap bejön Önhez Gróf vagy Erdélyi Váradról és benyújtja Önnek a Nagyváradnál kötött szerződést, amelyben megkapta a színházat, kiadja-e neki a koncessziót?

— Nagyon természetesen. De ha Szendrey jön be hozzám, vagy akármelyik színházigazgató is bemutatja a várossal kötött szerződést, részére is ki kell adnom a koncessziót. Egyáltalában nem értem, hogy mi történik odaát. Ugylátszik nem akarják megkezdeni a színházi évet?...

— Engedjen meg vezérigazgató ur még egy kérdést, én teljesen lehetetlennek tartom, hogy Eftimiu a kezébe vette volna az erdélyi színházi ügyek vezetését, ha erre nem lett volna neki megbízatása.

— Mondom, hogy én nem tudok róla semmit, — mondta a vezérigazgató — azonban valószínű, hogy szóbeli megbízatása lehetett a miniszter urtól, mert én írásbeli megbízatásról nem tudok...

Nagyszabású eltussolási akció indult meg a Tarr-panama ügyében

(Cluj-Kolozsvár, szeptember 23. Az Uj Kelet tudósítójától.) Lapunk szerdai számában megírtuk, hogy a Tarr-ügyből kifolyólag a vizsgálat megállapította, hogy egy kolozsvári, mint a nagyváradai üzletvezetőség körletében a kármegállapítási jegyzőkönyvek elkészítésével megbízott tisztviselők összesen 11 millió lej erejéig károsították meg az államot. A hamisított jegyzőkönyvek alapján a vasut igazgatóság eddig a fentemlített károknak csak egy részét fizette ki. Megállapítást nyert, hogy

a nem létező károkról fevert jegyzőkönyveket ismert kolozsvári és nagyváradai kereskedőkkel összejátszva, hamisították a leplezett vasuti tisztviselők.

Az illető kereskedők vagy kifizettek előre a velük összejátszó tisztviselőknek egy bizonyos összeget, vagy abban állapotok meg ezekkel, hogy a jegyzőkönyvek jóváhagyása után osztoznak meg a kiuntalt összegeken.

A hamisított jegyzőkönyvek egyrésze még nincs likvidálva, de az eljárás hivatalból megindult egy ezeknek, mint a már app oblt és likvidált jegyzőkönyvekbe foglalt adatok felülvizsgálása végett is.

A hivatalos vizsgálaton kívül a rendőrség is megindította a nyomozást a bűnrészességgel és bűnpártolással vádolt kereskedők és vállalkozók ellen. A vizsgálat érdekében az illetők neveit nem lehet nyilvánosságra hozni.

Ismeretes, hogy a hivatalos eljárás megindításakor a kolozsvári üzletvezetőség egyik fő-tisztviselője

magához hívatta a hamisított jegyzőkönyvekbe foglalt adatok szakmegál-

lapítóit és arra akarta bírni őket, hogy szakmegállapításaikat vonják vissza.

Ezek azonban nem voltak hajlandók teljesíteni a fő-tisztviselő kívánságát.

Megírtuk azt is, hogy Stintescu vezérfelügyelő által lefolytatott vizsgálat következtében nyolc beismerésben lévő tisztviselőt felfüggesztettek. A tisztviselők felfüggesztése után ugyanaz a magasállású fő-tisztviselő, valamint a Tarr-ügyben érdekelt és súlyos vádakkal illetett tisztviselők újra összekötésbe léptek a felfüggesztett vasutasokkal, valamint a terhelő vádlásokat tevő tanúk egy részével és arra akarták őket rávenni, hogy

vallomásaikat vonják vissza.

A felfüggesztett tisztviselőket azzal biztatták, hogy vissza fogják nyerni állásaikat, a többi-eket pedig, hogy előléptetésben részesülnek. A vasuti tisztviselők nem voltak hajlandók vallomásaikat megváltoztatni.

A vizsgálat elé nagyon sok oldalról akadályokat gördítenek és különösen azt akarják megakadályozni, hogy az akták az ügyészséghez kerüljenek. Akció indult meg, amely diszkreditálni akarja a tanukat és a vizsgálatot. Vannak akik azon fáradoznak, hogy a panama bűnügyi élet letompítsák.

Az üzletvezetőség egyik fő-tisztviselője a Tarr-ügy aktáihoz több, az üggyől teljesen idegen aktát akar az 1100 oldalas jegyzőkönyvhöz csatolni, hogy az ügyészség annak idején egy kalap alatt vizsgálja át ezeket.

Valószínűnek tartják, hogy a közeli napokban a vizsgálat szenzációs fordulatot vesz és ezzel kapcsolatban több magas pozíciót betöltő tisztviselőt vád alá helyeznek.

Figyelem! Még csak 3 napja van, hogy a zsidó nagy ünnepekre **Machsor- és Talesz-szükségletét** **Figyelem!** beszerzhesse. Saját érdekében keresse fel üzletemet, vagy siessen még egy próbarendeléssel. — Teljes tisztelettel **Ügyeljen a névre**

Rosenzweig A. Cluj, P. M. Viteazul 37-38. zsidó könyvkereskedő

A legújabb legolcsóbb és legjobb a **Hygienia** kelmefestő és vegytisztító üzeme Str. Cotița 1

HIREK

Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánáti események napilapja.
Szerkesztők: Giszkalay János és dr. Marton Ernő
Főszerkesztő: Marton Ernő.
Uj Kelet cikkeinek utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

A mai naptár

Szombat
Szidra: Nicábim
5687. Elml 27.
1927. szept. 24.

A kolozsvári zsidó kórház első alapítványa

(Cluj-Kolozsvár, szeptember 23. Az Uj Kelet tudósítójától.) Néhány hónappal ezelőtt Sebestyén Dávid, Kolozsvár egyik legtekinthetőbb polgára aranylakodalmát ünnepelte. A rendkívüli családi ünnepeket — amint az Uj Kelet annak idején megírta — az aranylakodalmak azzal tették örökké emlékeztetővé, hogy a Mikos Kelemen-uccában levő telküket és házukat egy zsidó intézmény céljaira engedték át alapítványképpen.

Glasner Akiba kolozsvári főrabbi, aki a kórház létrejötté körül már régebben buzgó tevékenységet fejtett ki, ma az alapító részéről a következő levelet kapta:

Főtisztelendő

Glasner Akiba főrabbi Urnak

Helyben

A Goudviselés különös kegye, mellyel megengedte nekem, hogy szeretett hitvestársammal ünnepeljem boldog házasságunk ötvenedik évfordulóját, arra indított, hogy Isten oltárán hála-áldozatot mutassak be, midőn a helyben, Str. Tudor Vladimirescu 19—21. sz. alatti telekemet a rajtuk levő épületekkel egy éven belül megállapítandó zsidó kórházra adományoztam.

Főtisztelendő Ur javaslatára elhatároztam, hogy az alapítvány egy zsidó kórház építését szolgálja.

Rajtam kívül fekvők miatt a terv eddig nem került kivitelre.

Erkölcsei és vallási érzésem diktálja, hogy — bár ezen szent célra szánt ingatlan egyelőre nem adathatót át rendelkezésükre — én ennek jóvedelmét **קרן** (szent) nek tekintsem.

Ezen újév bekezdésével ezen ingatlan magánvagyonomban többé ne szerepeljen, miért is tisztelttel értesítem Főtisztelendő Urat, hogy ezen időponttól kezdve az ingatlan jóvedelmét „Sebestyén Dávid és neje alapítvány“ név alatt a Kereskedelmi és Hitelintézet R. T. fogja gyűmölcsöztetni és annak idején az ingatlanal együtt a szent cél rendelkezésére bocsájtani.

Engedje a Mindenható, jómagam Főtisztelendő Urral együtt mielőbb érjük meg ezen a legnemesebb és legmagasztosabb célnak szánt intézmény felavatását!

Vagyok Főtisztelendő Urnak mély és igaz tisztelettel
Sebestyén Dávid

A kolozsvári kórházépítés ügye ezzel a ténnyel jelentős lépéssel jutott előre a megvalósulás útján. A kórház létesítésére alakult Zsidó Kórház-Egyesület jogi személyiségét a napokban ismerték el az illetékes hatóságok és így most már remélni lehet, hogy a kórház-egyesület a legközelebbi hetekben megkezdheti fokozott tevékenységét.

Az erdélyi és bánáti kereskedelmi és iparkamarák értekezlete a vámtarifarevizio kérdésében. Az erdélyi és bánáti kereskedelmi és iparkamarák október 8-án Brassóban közös értekezletre gyűlnek össze, hogy a vámtarifa mostani revíziójával kapcsolatban egy olyan közös platformot dolgozzanak ki, amelyben egy a kereskedelem, mint az ipar érdekei összhangba legyenek hozva. Ennek érdekében a kolozsvári kamara körlevélben kérte fel tagjait, hogy egy az új behozatali vámtarifa beosztása (szövegezése), mint a vámdíjakra vonatkozó véleményüket legkésőbb október 1-ig írásban közöljék, vagy előszóval előadják.

Görögország és Törökország között veszedelmesen kiéleződött a helyzet

Konstantinápoly, szeptember 23. Görögország és Törökország között a helyzet rendkívül kiéleződött. Mindkét állam hatalmasan fegyverkezik. Görögország arra való hivatkozással, hogy a török tengeri haderők túlsúlyban vannak, teljes erejével megkezdte flottájának utánpótlását, s egyelőre 11 torpedórombolót rendelt meg Angliában. A török sajtó Görögországnak ezt a lépését aggodalommal regisztrálta. A török sajtó úgy tudja, hogy Görögország a pireusi kikötőben flotta bázis építését kezdte meg tengeralatti flottája számára. Görögország Franciaországban hat tengeralattjárót is megrendelt. A török sajtó felszólítja a kormányt, hogy kövesse Görögország példáját és rendeljen új cirkálókat, valamint tengeralattjárókat.

Borzalmas repülőkatasztrófa áldozata lett Németország washingtoni követe

Öt utas szörnyeshali

Berlin, szeptember 23. A német főváros közelében pártját ritkító, borzalmas repülőszerecséltenség történt, amelynek Németország washingtoni nagykövete, Mahlsam báró is áldozatul esett. A báró éppen szabadságát tölti Németországban és Münchenből repülőgépen akart visszatérni Berlinbe az egyik menetrendszerűen induló repülőgépen, amely eddig még kiderítetlen okok miatt Schleisz felett a földre zuhant és négy utasa a pilótával együtt azonnal szörnyeshalt. Mindössze a gép mechanikusa maradt életben, aki azonban szintén súlyos sebesüléseket szenvedett. A repülőgép azonban annyira összetört, hogy az öt áldozatot csak a délután tolymán sikerült a roncsok alól kiszabadítani. A katasztrófa véget ért repülőgépet a Lufthansa egyik legképzettebb pilótája vezette.

— **Beiratkozás.** A Liceul George Bariu kebelében 1927. szeptember 26-án délelőtt kilenc órakor nyílik meg az extrabudgetárius szekció I., II., III., IV. és V. ik osztálya. Tardij egy évre: 6000 lej. Azok a szegénysorsu növendékek, akiknek szülei nem bírják ezt a tandíjat fizetni, nyújtásuk be kérvényüket a Liceum igazgatósága útján az ortodox hitközség elöljáróságához, amely letárgyalja a kéréseket és aránylagos segílyt fog nyújtani a szegény, de érdemes növendékeknek, hogy ezáltal lehetővé tétessék a szegénysorsu gyermekek tanulása. A főünnepek megtartása biztosítva van és a szombati irás alól a gyermekek fel vannak mentve. A beiratás határideje 1927. szeptember 25 déli 12 óra. Ezen időn túl csak akkor vehető fel a gyermek, ha még van hely az illető osztályban.

— **Élete függ egy tízennyolc éves zsidó fiatalembernek attól,** hogy akad-e valaki közülnk, aki emberi áldozatkészséggel átengedi vérének egy részét vérátömlesztés céljaira, mely által megmenthető volna a különben pusztulásra szánt fiatal ember élete. Akinek van fizikai és erkölcsi bátor sága arra, hogy egy fiatal életet vérvével mentse meg, az jelentkezék haladéktalanul dr. Heller orvosnál Str. N. Jorga (Jókai-ucca) 3

Butorbevásárlók figyelmébe!

Hálók, ebédlők, uriszobák nagy választékban, legkedvezőbb fizetési feltételek mellett kaphatók Fischer Albert butoráruházában, Cluj, Calea Reg. Ferdinand 61. sz. alatt. Szomban a Neolog templommal. — Irodabutorokban nagy választék.

— **Kerékpáros kirándulás.** Az Erdélyi Kártya-Egyesület kerékpáros osztálya f. hó 25-én, vasárnap Várad József vezetésével kerékpáros kirándulást rendez a földtanilag és történelmileg nevezetes Solyomköre a következő programmal: Gyülekezés a Mátyás-ház előtt. Indulás reggel 7 órakor. Utirány: Kajántó, Diós, Babuc, Solyomkő és vissza. Visszaérkezés este 6 órakor.

* **Erdélyi óras,** ékszerész Targu-Mures kirakatait megnézni érdemes.

— **Chaluc-ünnepély Temesváron.** A temesvári sémérek e hónap tízennyolcadikán tartották meg a belvárosi hitközség dísztermében chaluc-ünnepélyüket. A mindenképpen sikerült ünnepséget Bergmann Pál nyitotta meg egy, a chalucizmusról tartott beszédével. Sok tetszést keltettek a következő számok is. Ki kell emelnünk Stern Andor, Kaufteil Ernő, dr. Weisz Artur és Láng Sári érdemes teljesítményeit. A jólsikerült ünnepségen a sémérek zenekara héber dalokat játszott.

Szörmeáru

és szücs munkák legelőnyösebben csak a **Nagy József** szörmeáru szalonjában szereshető be. Főtér 10. az udvarban

* **Sírkövetés.** Néhai Leó Mihályné, Baumzweig Stefi sírkövetésére folyó hó 25-én vasárnap délelőtt fél 11 órakor lesz a tordai-uti ort. zsidó temetőben, melyre a rokonokat és ismerősöket ezúton hívjuk meg. Avató beszédet Löwy Mór rabbi ur tart. **Leó Mihály** és a család.

* **Jó gondolata volt az Opera Mozgó igazgatóságának,** hogy a szombaton bemutatásra kerülő új filmet „Rin-Tin-Tin“ a híres dresszirozott kutyával „A nagy hó hőse“ cím alatt vasárnap délelőtt 11 óra matiné keretében is műsorára vette. Ugy felhőttek, mint diákok, vagy gyermekek egyaránt megnézhetik ezt a páratlanul érdekes filmet, mely szombaton este 7 és fél tízkor, vasárnap délelőtt 11 és délután három, öt és hét órakor lesz bemutatva. A vasárnap délelőtti matiné helyfurai igen mérsékeltek, úgy, hogy mindenkinek meg kell azt nézni.

* **Van szerencsém a nagyérdemű közönség tudomására hozni,** hogy a „Venus“ Aruházból barátságos uton kiváltam és Calea Regele Ferdinand (volt Wesselényi Miklós-ucca) 9. szám alatt önállóan „Reiner női ruhák áruház“ céggel új üzletet nyitottam. Üzletemben hozott anyagból angol és francia munkát is vállalkozok. Tisztelt vevőim további szives pártfogását kérem. Tisztelettel **Reiner István.**

* **Még 5 napig lehet a Jurnal és Inventar** könyveket lebélyegezni, siessen beszerezni a **Bernát papírosáruházban Cluj, Piata Unirii 29.** (Főtér.)

* **Az utósuvá, utófilá iránt imájával az** ucódákának a **Keren Kajemeth** adományával tesz eleget!

Prima tűzifát

legutányosabban házhoz szállít **FISCHER** fátalep, Cluj, Piata Gării No 2.
Telefon 1300 Telefon 1300

Mindenütt kaphatók:

és **HERMILUS** dupla malata
URSUS-Extra világos
kolozsvári sörkülönlegességek!

URSUS-CZELL sörfőzde,
Kolozsvár (Monostor)

— A török kormány Görögországot vádolja Kemál elleni összeesküvés előkészítésével. Londonból jelentik: A török kormány konstantinápolyi főlhivatalosa a „Hakim Jeli Milie“ feltűnő cikkében azzal vádolja Görögországot, hogy ott készítették elő a Kemál elleni összeesküvést. A lap azt állítja, hogy az összeesküvők a görög kormánytól kaptak instrukciókat és pénzügyi támogatást. A cikk végén a lap megjegyzi, hogy amennyiben Görögország nem hajlandó szakítani az összeesküvőkkel, Törökország majd gondoskodik az észretérítéséről.

Csecsemőnek a legjobbat: **Höfer-hintőport, krémet, szappant**

K
A
uj kö

A páris

Cluj-Kolozsvárban ült össze a magyar monarchiánál értékpaipart érdeklődésű Magyarországi igen tekintélyes körben. Meglátogatja az ezüstjára leka, az úgynevezett százaléka, a papírok 6'4 dék 6'81 széknek pedig a gárok tulajdonosai.

A békeszöveg valójában hogy milyen külföldi kezlettségekről rájuk eső k

Nyolc é

folyósítási számoltunk a amerikai Dilló esetében indított pénzügyi mánynak: egy karestnek, a összege 18 millió. Az erdélyi lozsvár, Marosvárad, Szatmárnémeti kaputétet bizottság a kölcsön 7 év alatt kerül millió 400 ezerre vonatkozó pályázatot írta meg kezdeni megvárják a pénzügyminiszter vagy holnap lássok. Hír szerkesztés feltételek előkészítése CFR-vezérgazd helyzetét és b Nem csődeszertárium a csőletban a köznyos érdekelte a pénzügyminiszter szes italokra pedig a tiszt

Egyesült E

lejalóghat

Devizák

Zürich ...
Newyork ...
London ...
Páris ...
Milano ...
Prága ...
Budapest ...
Belgrád ...
Bukarest ...
Varsó ...
Bécs ...
Berlin ...

Száz lej árt

Közgazdaság

Az utódállamok egységes valutájú új kölcsönre konvertálják a volt monarchia értékpapiradósságait

A párisi konferencia fogja a régi címletek valorizációs kulcsát megállapítani

Cluj-Kolozsvár, szeptember 23. Október 24-én ül össze Párisban az utódállamok konferenciája, amelyen rendezni kívánják az egykori monarchiának külföldiekkel szemben fennálló értékpapirtartozásait. A konferencia elé nagy érdeklődéssel tekintenek, mert az Ausztria-Magyarország által kibocsátott értékpapiroknak igen tekintélyes hányada van külföldiek birtokában. Megközelítő pontosságú becslések szerint az ezüstjárdékból a teljes emisszió 21·8 százaléka, az ugynevezett májusi kötvényeknek 30·95 százaléka, a 4·2 százalékos kamatozású járadékpapírok 6·41 százaléka, az osztrák koronajárdék 6·81 százaléka, a magyar koronajárdékok pedig 30 százaléka van idegen állampolgárok tulajdonában.

A békeszerződések alapján a jóvátételei bizottság valamennyi utódállamnak megszabta, hogy milyen arányban köteles részt vállalni a külföldi kézben levő értékpapirokkal járó kötelezettségekben. Csak hogy egyes utódállamok a rájuk eső kvótából jelentősen kevesebb összegű

értékpapírt pecsételtek le, illetve ismertek el. A párisi konferencián fogják majd megállapítani az így mutatkozó különbözetet, amely után az illető államoknak vállalniuk kell a kötvénytulajdonosokkal szemben fennálló kamatszolgáltatási kötelezettségeket. A békeszerződés értelmében azok az államok, amelyek a megfelelő kvótánál kevesebb összegű járadékkötvény törlesztését vették át, kötelesek a különbözetet saját valutájukra szóló címletekre konvertálni, ami azonban egy a kötvénytulajdonosokra, mint az értékpapirtöblettel bíró utódállamokra érzékeny kárt jelent. A nehézségek áthidalását úgy gondolják, hogy az összes osztrák-magyar járadékadósságokat egységes új kölcsön formájában fogják konvertálni. Ez természetesen csak akkor bír majd reális értékkel, ha bizonyos valorizálási arányt állapítanak meg a régi és az új címletek névértéke között. Ennek a kulcsnak a megállapítása lesz a párisi konferencia legfontosabb feladata.

Nyolc erdélyi városnak akar kölcsönt folyósítani Ghyl angol bankár. Többiben beszámoltunk azokról a tárgyalásokról, amelyeket az amerikai Dillon Read & Company bankház képviselőiben indított meg Ghyl angol bankár. A külföldi pénzember háromféle kölcsönt ajánlott a kormányoknak: egyet a CFR újjáépítésére, egyet Bukarestnek, a harmadik kölcsönt pedig, amelynek összege 18 millió dollár volna, a nagyobb városoknak. Az erdélyi városok közül Arad, Brassó, Kolozsvár, Marosvásárhely, Medgyes, Nagyszeben, Nagyvárad, Szatmár, Temesvár és Torda fog kölcsönajánlatot kapni. A kölcsön összegét az amerikai hitézet bizottsága fogja felosztani a városok között. A kölcsön 7 és félszázalékos kamatozás mellett 25 év alatt kerül amortizálásra. Bukarestnek külön 10 millió 400 ezer dolláros kölcsönre van szüksége és erre vonatkozólag a főváros tudvalevőleg nemzetközi pályázatot írt ki. Ghyl megbízói emiatt egyelőre nem kezdenek tárgyalásokat Bukaresttel, hanem megvárják a pályázat eredményét. Most, hogy a pénzügyminiszter visszerkezett külföldi utjáról, ma, vagy holnap megkezdődnek az érdemleges tárgyalások. Hír szerint elsősorban a CFR-nek nyújtandó kölcsön feltételeiről indul meg a tárgyalás, amelynek előkészítésére Bratianu Vintila pénzügyminiszter ma hosszabb megbeszélést folytatott Teodorescu CFR-vezérigazgatóval, aki ismertette az államvasutak helyzetét és beruházási terveit.

Nem csökkentik a szeszádot. A Pénzügyminisztérium a szeszitalok megadóztatásával kapcsolatban a következő kommunikét adta ki: Bizonyos érdekelt körök olyan híreket terjesztenek, hogy a pénzügyminisztériumnak szándékában van a szesz italokra érvényes adók és illetékek, különösen pedig a tiszta szesz adójának csökkentését elrendelni. Tekintettel arra, hogy a jelenlegi költségvetés részben ezeken az adókon és illetékeken aapszik, másrészt pedig az egész szeszkérdést egy átfogó törvény fogja rövidesen szabályozni, a jelen pillanatban szó sem lehet semmilyen módosításról. Az ezzel ellentétes hírek csak egyéni érdekeket akarnak szolgálni.

Hárommilliárdal aktív a külkereskedelmi mérleg. Bukaretről jelentik: Hivatalos közlés szerint Románia külkereskedelmi mérlege az év első 8 hónapjában majdnem 3 milliárd kiviteli fölösleget mutat fel.

Módosították a cellulozé és a csomagolóanyagok vasúti díjzabását. A tegnapi „Monitorul Oficial” minisztertanácsi határozatot közöl, amely a következő módosításokat engedélyezi a CFR teheráru-tarifájában: 1. A bármilyen áruhoz használt csomagolóanyag, beleértve a szénsavas tartályokat is, 1000 kg. súlyig a II. számú speciális tarta fuvardijait fizeti, 1001 kg.-on felüli súly esetén pedig a IV. számú tarif special vonatkozó tetelei alá tartozik. 2. A cellulozé, akár massa, akár lapok, vagy más formában kerül szállításra, a C osztályba tartozó áruk díjtételeit fizeti.

Megszüntetik az utánfizetési rendszert a gyors és expresszvonatokon. Az új vasúti tarifa összeállítására kiküldött bizottság Alexandru Cottescu elnökigazgató irányítása mellett befejezte a személytarifa szerkesztési munkálatait. A bizottság szerdán délután tartotta utolsó ülését, amelyen többek között elhatározta, hogy az új tarifa életbeléptetésével megszűnnek a gyors- és expresszvonatokon jelenleg kötelező menetdíj-utánfizetések. Az új tarifában minden vonatkategóriának önálló díjzabása lesz.

Tőzsde

A piac lanyha és üzletlenn.

Egyesült Közgazdasági és Letzálogbank Rt. jelentése		Valutapiac 1927 szeptember 23 (Rador)								
Devizák	Kolozsvár	Zürich		Páris	Buka-rest	Buda-pest	Bécs	Prága	New-york	
		nyitás	zárlat							
Zürich	3115—3120	—	—	491	3120	11020	13672	65080	192850	
Newyork	16050—161	51862	51865	2548	161	57160	70910	3375	—	
London	787—788	252353	252375	12402	787	278125	3450	16419	48662	
Páris	630—635	2034 ^{3/4}	2035	—	635	2242 ^{1/2}	2782	13242	39237	
Milano	885—890	2826	2827 ^{1/2}	139	880	3115	3865 ^{1/2}	18407	54550	
Prága	476—478	153712	1537 ^{1/2}	7570	480	1693 ^{1/2}	210137	—	296 ^{1/2}	
Budapest	2825—2830	9065	9070	—	2835	—	124	59055	—	
Belgrad	—	913 ^{1/4}	913	—	285	1006 ^{1/2}	124837	5943 ^{1/2}	175	
Bukarest	—	322	322	1585	—	356	441	2100	62	
Varsó	—	58	58	—	—	6390	7920	37732	—	
Bécs	2270—2280	7307 ^{1/2}	7307 ^{1/2}	—	2270	8060	—	476	—	
Berlin	3830—3840	12355	123625	—	3860	13625	16895	80425	—	

Száz lej árfolyama: Zürich (utó) 322, Páris 1585, Budapest 35600, Bécs 44100, Prága 2100

Képviseletet keresünk

Nyiltér

E rovatban közöltékért a szerkesztőség semminemű felelősséget nem vállal

תורה ותורה טובה

Glückliches Neujahr wünscht für alle Unterstützer und Gönner die Leitung der

תלמוד תורה עם דרך ארץ
Gewerbe Jeschivah Iclod

Köszönetnyilvánítás.

Jakab József kezeszuri lakosnak, aki 5000 lejes ágyalapítványt tett.

לעלה נשמת אביו ביה שלמה זלמן בן משה יעקב נפטר ט' תשרי תרפ"ה
Köszönetét nyilvánítja az Iparos Jeschivah, Iclod.

Köszönetnyilvánítás.

Dembitz Mór komandoi lakosnak, aki 5000 lejes ágyalapítványt tett, וזלל בן רחל ezuton mond

Köszönetet az Iparos Jeschivah, Iclod.

Hölgyeim! Kalapvásárlásuk előtt tekintsek meg a
CARMEN kalapüzlet
kírkatait. Alakításokat és formálásokat 48 óra alatt készítünk. Calea Victoriei 4.

Megérkeztek a legújabb divatu őszi és téli angol szövetudonságok és a
legjutányosabb árákért
előnyös feltételek mellett, divatlap szerinti ruhák készülnek
HERKOVITS JENŐ
uriszabónál, Cluj, Str. Iuliu M. és Vlahuta sarak — (v. Szentegyház-u. és Bolyai-u. sarak)

אתרוגים
ארום ארץ ישראל
אין גראססער אויסוואהל אנעלאנגט אונד צו מאססנע פרייע ערהאלטליך.
מחוזרים, טליתים
★

Woll- und Seidentalesim in jeder Ausführung. Machsorim u. Gebetbücher in Leder u. Prachtband u. sämtliche Ritualien zu tief herabgesetzten Preise.
Das schönste Geschenk für Kinder ein kleines ספר תורה um Lei 90.—
blos erhältlich bei der grösten
Jüdischen Buchhandlung
„SAFRUTH“
Cluj, P. M. Viteazul 39.

APRÓHIRDETESEK

Egyszeri közlésnél egy szó 5 lej, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 50 lej. Alláskeresőknek 30% kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelíró levelet csak úgy továbbítunk ha portobélyeg mellékelve van. **Eljegyzési hírek díja 250 lej, előfizetőknek 150 lej.**

Utazók! Berkovicsné vendéglője.

Oradea, Zöldfa-utca (Str. Nicolai Iorga) 19. Izletes konyha. Kerthelyiség.

T. Hölgyek!

Modern bubí transformációk, Postiche frizetek felelősség mellett a legolcsóbban és legelkiismeretesebben nálam szerezhetők be Tartós villanyos ondolás, amelynek tartósságáért 6-7 hónapig felelek. Párisból kitüntetve hajfestészetit érem. Minden színben, fejsmerhetetlenül, Párisi hennével, csak MUSSA Gyulánál kapható, Str. Memorandului 10. Estélyi és színes parókák kölcsönzése.

A Diana- fürdőben hétfőn 26-án a kádfürdő nyitva van.

Sarokház hely a pillangótelepen eladó. Értekezni a Kadima nyomdában, Str. Baron L. Pop 10.

Alkalmi prima hántott tűzifa vétel.

Míg a készlet tart, közvetlen a termelőtől ölenként 1500, vagonként 8300 leiert erdőről közvetlen házhoz szállítva. Megrendelhető Lázár Átermelőnél, Uj-u. 10. Tel. 2-51

Géphimzést olcsón vállalok. Házhoz is elmennék. Vasut-utca 1. - Jammer Szerén.

Üzlethelyiség Széchenyilegforgalmasabb helyén, berendezéssel azonnal átadó. Cim a kiadóban.

Perzsaszőnyegek-revan szükség? akkor írjon a következő címre: Schnhof Emilné „ORIENT” Szővművészeti Iskola ORADEA-MARE, Str. Episc. Ciorgariu No 14, mely már évek óta a legtekintélyesebb gyapjú és selyem perzsa, svéd és francia szövött gobelinnek, elsőrangú angol gyapjú és selyem fonalak, szőnyegtervek, szövökellékek, legelőnősebb beszerzési forrása. Vidéki rendelések utánvétellel gyorsan és pontosan eszközöltetve.

Veszünk

vagontételekben

bab, dió, hagyma és burgonyát

Mintázott ajánlatokat kér:

„Union” Casa de Banca Timisoara I. Str. Alexandri 8. Sürgőnycim: Unionbank

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

S. Glück Ilonka zongorakoncertje. Csütörtökön este folyt le a kolozsvári római katolikus gimnázium dísztermében S. Glück Ilonka zongoratanárnő első nyilvános hangversenye. Két órában összeszólóított műsorát egyéni felfogással, travuroos technikával adta elő. Precíz játéka és kiváló színezőképessége minden egyes darabot önálló művészi élménnyé avatott. Különösen nagy tetszést aratott Schumann: Faschingsschwankje, amelybe fiatalágának minden lekesedését és egyéniségének temperamentumát vitte Glück Ilonka. Az előkelő, szépségszimu közönség háromszor is kitapsolta ez után a szám után. Ugyancsak nagy sikert ért el a talentumos, szimpatikus művésznő a négy Chopin-darabbal és Beethoven D dur szonátájával. Glück Ilonka bemutatkozó hangversenye a feltétlen siker jegyében zajlott le. (d.)

MAGYAR SZÍNHÁZ Heti műsor

Szombat 4 kor: A szerelem vására [Poor Lili, Táray. Nagyon olcsó helyárak. Sorozat 29.]
Szombat fél 9-kor: A legkisebbik Horváth-lány [Napi-bérlés 7 sz. A. Sorozat 30.]
Vasárnap d. u. fél 3-kor: Hamburgi menyasszony. [Operett repris, olcsó helyárak. Sorozat 31.]
Vasárnap 6-kor: Marika [Kolozsvári Rózsai, mint vendég, Táray Ferencel. Sorozat 32.]
Vasárnap fél 9-kor: A legkisebbik Horváth-lány [Bérlés-zűnet. Sorozat 33.]
Hétfő: A szerelem naplója (A bécsi operette revü társulat vendégjátéka. Bérlés-zűnet. Mérsékelt emelt helyárak. Sorozat 34.)
Kedd: Szerelmi éjszaka a Bosporuszon [A' bécsi operetterevü társulat vendégjátéka. Bérlés-zűnet. Mérsékelt emelt helyárak. Sorozat 35.]
Szerda: Ha szabadjára engedik... (A bécsi operette revü társulat vendégjátéka. Bérlés-zűnet. Mérsékelt emelt helyárak. Sorozat 36.)
Csütörtök: A revük revüje (A bécsi operette revü társulat bucsu-vendégjátéka. Mérsékelt emelt helyárak. Sorozat 37.)

A színházi iroda közleményei
A bécsi operette-revü kolozsvári vendégjátéka. Pénteken reggel 9 órakor feketéltet a Magyar Színház két pénztára előtti tér. Mindenki biztosítani akarta helyét a bécsi revütársulat valamelyik előadására. Hétfőn este lesz első fellépésük a „Szerelm naplója” című 33 képből álló revüben. Tizenkét kitűnő szölista és 12 gyönyörű bécsi görll érkezik Kolozsvárra. Kedden este a „Szerelmi éjszaka a Bosporuszon” című változatos érdekes revüben folytatják a bécsiek vendégjátékukat. Szerdán este „Ha szabadjára engedik...” című revüt adják. Bucsufőllépésük pedig csütörtökön lesz, amikor a „Revük revüje” kerül színre. Igazi világvárosi attrakcióval szolgál a Magyar Színház a kolozsvári közönségnek s önmaga ellen vét, aki elmulasztja, hogy megnézzze a bécsi revüt. Mind a négy előadást bérlés-zűnetben tartják meg s a helyek árait, az óriási költségre való tekintettel, igen mérsékelttel föl kellett emelni. Jegyeket mind a négy előadásra árusít már a pénztár.

Legkisebbik Horváth lány. Az idei évad első nagysikerű operettejüdsége, a „Legkisebbik Horváth lány” szombaton este negyed-

szert vasárnap este ötödször kerül színre. A vasárnapi előadást bérlés-zűnetben tartják meg s így az összes helyek a nembérlő közönség rendelkezésére állanak.

„Szerelm vására” — olcsó helyárakkal. Szombaton délután 4 órakor a legizgalmasabb amerikai dráma, a „Szerelm vására” kerül színre Poór Lilivel és Táray Ferencel, nagyon olcsó helyárakkal.

„Hamburgi menyasszony” és „Marika”. Vasárnap két délutáni előadás lesz: Fél-három órakor a „Hamburgi menyasszony”-t adják olcsó helyárakkal, Kolbay Ildikóval, Mende Klárral, Kiss Manyival, Ihasz Aladár-al, Réthelyivel. Hat órakor a „Marika” kerül színre Táray Ferencel és a Kolozsvári Rózsika vendégjátékával.

Canada

és az
**Egyesült
Államokba**

a Hamburg—Amerika Linie legmodernebb óceán-gőzösein, amelyek

havonkint hétszer indulnak

Hamburgból.

Felvilágosítást és prospektust készséggel ad

Hamburg—Amerika Linie S. A. R.

az Igazgatóság:

L. H. LAZAROVITZ

Bucuresti, Calea Grivitei 183.

Primăria Municipiului Cluj.

No. 17127—1927. cons.

PUBLICAȚIUNE

Municipiul Cluj publică concurs pentru pavarea stăzii Gh. Barițiu cu asfalt comprimee (cca 3000 m²).

Ofertele in plic inchis și sigilate să vor inainta până la 4. Nov. 927 oarele 17 p. m. in salu de ședintă a primăriei.

Să va anexa ofertei ca parantă recepisa desp e 160.000 Lei in nun ărar sau efecte garantate de stat.

Devizul caetul de sarcini și toate deslușirile necesare să pot primi in biroul Serv. technic Str. Brăianu 25. I. intre oare 7^{1/2}—1^{1/2}.

Licităția publică să va ținea in conformitate cu Legea Contab. Publ.

Cuj, la 22. IX. 1927.

Secretar general:
Moga ss.

Primar:
T. Mihali ss.

Grünwald és Steiner

női divatkülönlegességek áruhaza Cluj, P. Unirii 12.

Tisztelettel közöljük, hogy az

1927-28 évi őszi és téli saison divatkülönlegességei megérkeztek!

Angol velour és kascha gyapju Francia kascha és kaschin anyatricok az összes divatszineken. Kabanok, costum compositiok és ruhákra.

Különleges selyem anyagok.

Az erdélyi kamarák október tanak Brassóban revizió óriási hozzá az ipar a konferencia het-e ezen két közös nevezőre bóréről van sokat törődik áll ez a mi or den tevékenység hogy a kereskedő kereskedő viszben ő is szidj alig tesz valahelyezkedve,

Az, hogy derül abból, kérdés, hogy Hir szerint a lyan figyelem vetlenebb ténrostól a fogyasztókat és egéscikknek leszálcikkekről van általán nem t olyan cikkeket állítanak ugyfedezi a szűksalbizottságot a jának megáll az a helyzet, közszükségletiszenben a cutöbbi államokgényebb népcikk a cukor földi cukor a való hivatkoz vagont kitev ják, olyan v kizárja a kül

A kormá indokolja, h másfelől ped külföldről sz lejes passzívá legben. Csak mert 11 ezer szerint kerül a határon e tulajdonképe Ehhez jön a porcukornál nál 1980 le tulajdonképe a vámot és a cukor árát, hanem nem jelenti vámot, vagnál, amely szegényebb is megtört vámot vet 116, illetve ért. A ko abszurdum bizottságot fog a józa fogak szál vonja a cu is meg fog